

Modul 3:

Obilježja računalno posredovane komunikacije u savjetovanju i psihoterapiji

Autorica: Evelyn Schlenk – Innovation in Learning Institute – www.ili.fau.de

Obuka THERAPY 2.0: 9 modula

1. Uvod

2. Spektar tehnološki unaprijeđenih informacijskih i komunikacijskih alata

3. Obilježja računalno-posredovane komunikacije u savjetovanju i psihoterapiji

4. Pravni aspekti

5. Etički aspekti e-alata/e-savjetovanja

6. Ekonomski i financijski aspekti

7. Tehničke kompetencije online savjetnika, savjetovatelja ili psihoterapeuta

8. Psihološki aspekti i kompetencije u online intervencijama

9. Računalno posredovano savjetovanje za tražitelje azila, izbjeglice i maloljetnike bez pratnje

Pregled modula

- Ovaj modul objašnjava kako nove ciljane skupine – a posebno digitalni urođenici – mogu lakše sudjelovati u procesu savjetovanja i psihoterapije kroz upotrebu informacijskih i komunikacijskih tehnologija.
- Prikazat će na koji se način vanjske prepreke i unutarnje inhibicije mogu prevladati korištenjem informacijskih i komunikacijskih tehnologija.
- Pozabavit će se čestim strahovima savjetnika, savjetovatelja i psihoterapeuta vezano za računalno posredovan odnos s klijentom/pacijentom, s aspekta znanstvenih istraživanja i s aspekta praktičnog iskustva.
- U zaključku se promovira kombiniran pristup u savjetovanju i psihoterapiji.

Ciljevi modula

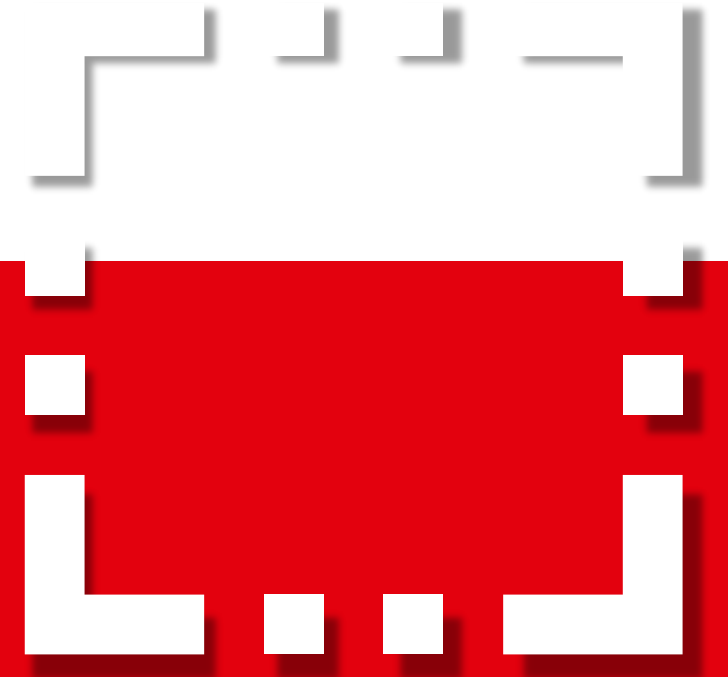
Nakon završetka ovog modula, korisnici bi trebali moći:

- ✓ prepoznati korisničke skupine koje preferiraju fleksibilnije uvjete rada;
- ✓ razumjeti kako klasične intervencije mogu zastrašiti klijenta;
- ✓ shvatiti da IKT može sniziti razinu psihološke inhibiranosti;
- ✓ razumjeti povezanost računalno posredovane distance i psihološke bliskosti, otvorenosti, iskrenosti i predanosti;
- ✓ prepoznati prednosti savjetovanja i psihoterapije temeljene na razmjeni tekstualnih poruka;
- ✓ prepoznati korist kombiniranog pristupa.

Pregled modula

- Uvod
- Cjelina 3.1: IKT kao most između klijenta i stručnjaka za mentalno zdravlje
- Cjelina 3.2: Stupnjevi slobode u računalno posredovanim odnosima
- Cjelina 3.3: Korist računalno posredovanog savjetovanja i psihoterapije

3 Obilježja računalno-posredovane komunikacije u savjetovanju i psihoterapiji

Uvod

Pregled cjeline

- Što kažu mediji o e-intervencijama?
- Nekoliko pitanja za vas

Što kažu mediji o e-intervencijama?

Škole se okreću e-savjetovanju kako bi potaknule upise na fakultete

tes - 17. kolovoza 2016.

<https://www.tes.com/us/news/breaking-news/schools-turn-e-counseling-boost-college-admissions>

[21/11/2017]

Je li online savjetovanje sigurno?

The Telegraph – 11. studenog 2003.

<http://www.telegraph.co.uk/news/health/3303282/Is-online-counselling-safe.html>

[21/11/2017]

Tisuće ljudi traže terapiju online. Djeluje li ona?

The Guardian – 12. veljače 2017.

<https://www.theguardian.com/society/2017/feb/12/online-therapy-thousands-but-does-it-work>

[21/11/2017]

Stručnjaci kritiziraju nagli porast online savjetovanja i psihoterapije

Independent – 20. ožujka 2017.

<http://www.independent.co.uk/life-style/health-and-families/health-news/online-therapy-mental-health-help-services-webcam-appointments-increase-messenger-nhs-depression-a7626496.html>

[21/11/2017]

3 Obilježja računalno-posredovane komunikacije u savjetovanju i psihoterapiji

Nekoliko pitanja za vas...

Kako biste vi
definirali
e-intervencije?

Poznajete li nekoga
tko nudi
e-intervencije?

Koji je vaš osobni
interes u e-
intervencijama?

3 Obilježja računalno-posredovane komunikacije u savjetovanju i psihoterapiji

Cjelina 3.1

IKT kao most između klijenta i stručnjaka za mentalno zdravlje

Pregled cjeline

- Klasično iskustvo: susreti u prostorima za savjetovanje/psihoterapiju
- Susret licem u lice zahtijeva prilagodbu klijenta
- Prevladavanje vremenskih i prostornih ograničenja kroz IKT
- Smanjenje prepreka u organizaciji i pristupu kroz IKT
- Koje bi skupine korisnika imale najviše koristi?
- Dodatni razlozi za uvođenje online savjeta i intervencija
- Zašto su savjetnici, savjetovatelji i psihoterapeuti skeptični?
- Inhibiranost klijenta u ostvarivanju neposrednog kontakta sa savjetovateljem ili psihoterapeutom
- Računalno posredovana distanca i smanjenje tjeskobe

3 Obilježja računalno-posredovane komunikacije u savjetovanju i psihoterapiji

Klasično iskustvo: susreti u prostorima za savjetovanje/psihoterapiju

U tradicionalnom smislu, komunikacija u psihološkom savjetovanju i/ili terapiji odvija se u licem u lice.

Osoba koja traži savjet ili pomoć dolazi

- u psihološku praksu ili savjetovalište
- u točno dogovoreno vrijeme

te razgovara o svojim problemima sa savjetnikom, savjetovateljem ili psihoterapeutom.

3 Obilježja računalno-posredovane komunikacije u savjetovanju i psihoterapiji

Susret licem u lice zahtijeva prilagodbu klijenta

U ovakvom obliku komunikacije klijent se mora prilagođavati vremenskim i prostornim uvjetima koje nudi savjetnik, savjetovatelj ili psihoterapeut.

Ako klijent nema potrebne resurse u smislu pokretljivosti i/ili vremena, tada nema ni pristup stručnom savjetovanju i terapiji.

Prevladavanje vremenskih i prostornih ograničenja kroz IKT

- Korištenjem modernih informacijskih i komunikacijskih tehnologija u kontekstu savjetovanja i psihoterapije, tradicionalna ograničenja u smislu vremena i prostora mogu se vrlo lako prevladati.
- S računalima ili mobilnim uređajima povezanim s internetom, klijenti mogu postavljati pitanja i dobivati odgovore praktički sa svake lokacije, čak izvan radnog vremena savjetovateljske/psihoterapeutske prakse.

3 Obilježja računalno-posredovane komunikacije u savjetovanju i psihoterapiji

Smanjenje prepreka u organizaciji i pristupu kroz IKT

Praksa koja je trajno dostupna na internetu te dostupna dvadeset četiri sata dnevno odmah uklanja prve organizacijske prepreke u pristupu uslugama.

Pokrenite grupnu raspravu o sljedećem: koje bi korisničke skupine mogle imati najviše koristi od toga što ne moraju uvijek dolaziti na određeno mjesto u određeno vrijeme?

Usporedite svoje odgovore s našima:

U nove korisničke skupine spadaju...

- osobe čija profesija ograničava njihovu fleksibilnost u pogledu vremena,
- osobe koje žive u slabo naseljenim područjima u kojima su psihološke prakse i savjetovališta rijetki,
- osobe čija je pokretljivost ograničena zbog tjelesnog hendikepa; i
- osobe koje se nalaze u stranoj zemlji, ali žele dobiti savjetovanje ili psihoterapiju na materinskom jeziku.

Dodatni razlozi za uvođenje online savjeta i intervencija

„Internetska generacija“ naviknuta je na svakodnevno konzultiranje s internetom kao dragocjenim izvorom informacija svih vrsta.

Uz samo nekoliko upita i klikova mišem, osoba može pronaći željene informacije na internetu ili može stupiti u kontakt s ljudima sličnih interesa u relevantnim zajednicama.

Objašnjenja na internetu ili mišljenja koja ljudi međusobno podijele služe za informiranje, orijentaciju i donošenje odluka.

Očito je da digitalni urođenici koriste ove mogućnosti ne samo kad je riječ o općim temama poput glazbe, recepata, projekata „sam svoj majstor“ ili planova za putovanja, nego i u slučajevima emocionalnih, obiteljskih, školskih i profesionalnih problema i briga.

3 Obilježja računalno-posredovane komunikacije u savjetovanju i psihoterapiji

Zašto su savjetnici, savjetovatelji i psihoterapeuti skeptični u vezi s proširenjem svoje prakse na računalno potpomognute oblike komunikacije?

Prije nego što vam otkrijemo sve dobre razloge koje smo sami pronašli, voljeli bismo da podijelite svoja mišljenja s još tri osobe ovdje.

Podijelite svoju priču!

Vaša tročlana grupica može zapisati / prikazati glavne razloge na slici i podijeliti ih s ostalima. Budite kreativni.

3 Obilježja računalno-posredovane komunikacije u savjetovanju i psihoterapiji

Usporedite svoje odgovore s našima

Savjetnici, savjetovatelji i psihoterapeuti još uvijek su prilično skeptični u pogledu računalno potpomognute komunikacije zato što drže do sljedećih prednosti kontakta licem u lice:

- neposrednost i bogatstvo informacija koje se dobivaju od klijenta licem u lice, putem raznih senzornih kanala.
- neverbalne informacije koje se dobivaju na temelju zapažanja klijentovog tona, izraza lica, pokreta, disanja, držanja, odijevanja, nakita, a katkad i mirisa.
- izravno zapažanje dosljednosti i nedosljednosti u onome što je izrečeno, u neverbalnom jeziku i drugim pojavama
- izravno zapažanje klijentovog stanja tijekom razgovora omogućuje stručnjaku da spremno i prikladno reagira na moguću akutnu krizu.

Prednost razgovora licem u lice je izravan i multimodalan pristup klijentu.

3 Obilježja računalno-posredovane komunikacije u savjetovanju i psihoterapiji

Inhibiranost klijenta u ostvarivanju neposrednog kontakta sa savjetovateljem ili psihoterapeutom

Međutim, čini se da ovakvo okruženje ne odgovara svim klijentima jednako:

Mnoge potencijalne klijente plaši činjenica da će biti izravno izloženi stručnom oku savjetovatelja ili psihoterapeuta.

Ovo može biti jedan od glavnih razloga zbog kojih pojedinci ne traže stručnu pomoć.

3 Obilježja računalno-posredovane komunikacije u savjetovanju i psihoterapiji

Distanca u računalno posredovanoj komunikaciji vodi do smanjenja razine tjeskobe

U ovakvim slučajevima računalno posredovana komunikacija može pomoći u tome da se napravi distanca između klijenta i savjetovatelja/psihoterapeuta, a time se povećava dubina i intenzitet savjetovanja/psihoterapije.

Ova povećana distanca pridonosi snižavanju tjeskobe.

Smatra li da je dobra ideja raditi sa sramežljivim klijentima na računalno-posredovan način?

Ili smatrate da je važan faktor uspjeha da klijent prevlada vlastite inhibicije u razgovoru licem u lice?

Raspravite!

3 Obilježja računalno-posredovane komunikacije u savjetovanju i psihoterapiji

Cjelina 3.2

Stupnjevi slobode u računalno posredovanim odnosima

Pregled cjeline

- Autonomija nad stupnjem anonimnosti
- Autonomija nad vremenom kontakta
- Svođenje komunikacije na odabrane kanale
- Koliko je računalno posredovana komunikacija između klijenta i savjetovatelja / psihoterapeuta bliska, iskrena, koherentna i obvezujuća?
- Bliskost u računalno posredovanim odnosima
- Otvorenost, osobito u savjetovanju/psihoterapiji temeljenoj na razmjeni tekstualnih poruka

CONTENT

3 Obilježja računalno-posredovane komunikacije u savjetovanju i psihoterapiji

Autonomija nad stupnjem anonimnosti

Jedna od najvećih prednosti računalno posredovane komunikacije je to što klijenti mogu sami odrediti stupanj anonimnosti u online kontaktu.

Ovisno o ponudi u savjetovanju i psihoterapiji, moguće je ili ostati potpuno anonimn ili uzeti kakav pseudonim (nadimak).

3 Obilježja računalno-posredovane komunikacije u savjetovanju i psihoterapiji

Autonomija nad vremenom kontakta

U online komunikaciji klijenti osjećaju veću autonomiju u pogledu kontroliranja procesa savjetovanja, u usporedbi sa savjetovanjem koje se odvija licem u lice.

Ovo je osobito izraženo u asinkronim konzultacijama (e-mail ili forumi), gdje klijenti imaju veći stupanj slobode u biranju prikladnog trenutka za kontakt.

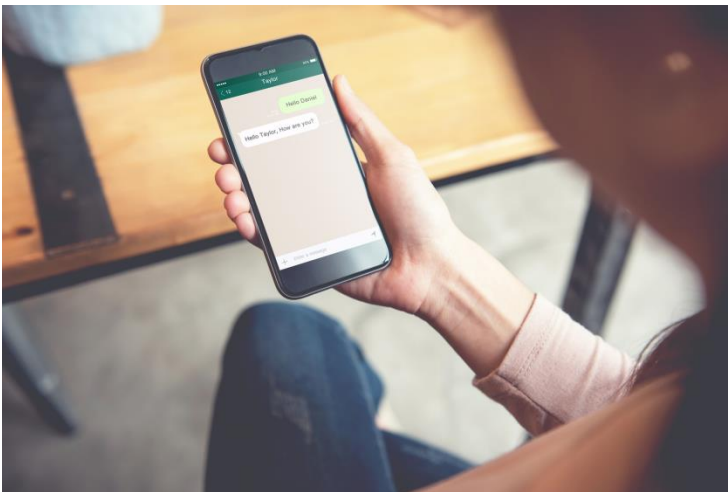

Klijenti sami određuju vrijeme koje će provesti u formuliranju svog pitanja, sami određuju vrijeme kad će ga poslati i kad će pročitati odgovor. Također, mogu iznova preoblikovati ono što napišu, mogu regulirati intervale savjetovanja brzinom pisanja vlastitog odgovora, i općenito mogu biti mnogo manje inhibirani nego u savjetovanju licem u lice.

3 Obilježja računalno-posredovane komunikacije u savjetovanju i psihoterapiji

Svođenje komunikacije na odabrane kanale

Svođenje komunikacije na odabrane komunikacijske kanale čini klijenta opuštenijim. Kad je riječ o temama koje kod klijenta izazivaju osjećaj srama ili straha, mnogo je lakše odabrati tekstualni oblik online komunikacije.

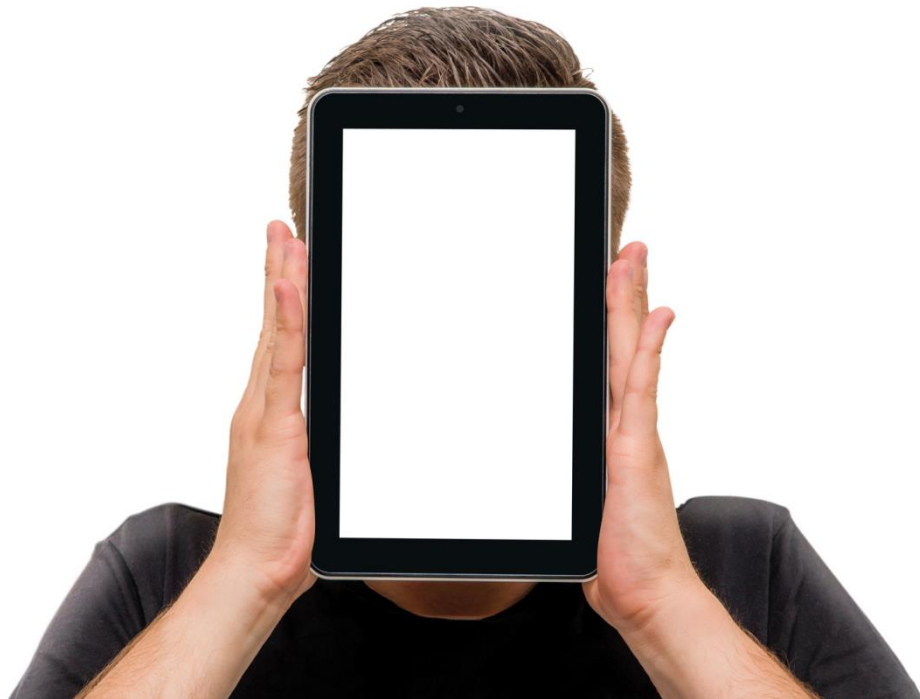
Na ovaj način u prednjem planu je problem koji se opisuje, a ne klijentova osoba i pojava.

Napomena:

Više informacija o ovome možete pronaći u Modulu 8: „Psihološki aspekti i vještine u online intervencijama“.

3 Obilježja računalno-posredovane komunikacije u savjetovanju i psihoterapiji

Koliko je računalno posredovana komunikacija između klijenta i savjetovatelja / psihoterapeuta bliska, iskrena, koherentna i obvezujuća?

Što vi mislite?

Možete raspraviti s ostalim sudionicima.

3 Obilježja računalno-posredovane komunikacije u savjetovanju i psihoterapiji

Bliskost u računalno posredovanim odnosima

Paradoks distance i bliskosti:

Računalno posredovana komunikacija ne uključuje onu bliskost kontakta licem u lice, ali zato olakšava klijentu da otvori svoj unutarnji svijet fizički odsutnom i često nepoznatom savjetovatelju/ psihoterapeutu. (usp. Döring, 2003., str. 367).

Klijenti kažu da im je tako lakše objasniti svoje probleme – osobito u asinkronim konzultacijama koje se temelje na dopisivanju – o kojima ne bi mogli razgovarati ni telefonom, a kamoli licem u lice.

*Je li vas ovo iznenadilo?
Imate li kakvo slično iskustvo?*

3 Obilježja računalno-posredovane komunikacije u savjetovanju i psihoterapiji

Otvorenost, osobito u savjetovanju/psihoterapiji temeljenoj na razmjeni tekstualnih poruka

Upravo u savjetovanju / psihoterapiji koja se odvija dopisivanjem, ovaj spoj **anonimnosti, distance, kontrole nad učestalošću kontakta, smanjenih komunikacijskih kanala** i visokog stupnja **kontrole nad razinom otvorenosti**, klijentima daje osjećaj sigurnosti koji im omogućuje da relativno rano verbaliziraju svoje probleme i brige koje im izazivaju osjećaj tjeskobe ili srama.

Na ovaj je način puno lakše skinuti masku i pokazati se.

3 Obilježja računalno-posredovane komunikacije u savjetovanju i psihoterapiji

Cjelina 3.3

Korist računalno posredovanog savjetovanja i psihoterapije

Pregled cjeline

- Viši stupanj autorefleksije
- Jasnoća i olakšanje u autorefleksiji
- Trajna dokumentacija savjetovateljskog procesa
- Razvoj nove refleksivne razine
- Iskušajte sami i uvjerite se!
- Osvrt na vježbu: klijentova perspektiva
- Osvrt na vježbu: perspektiva savjetovatelja/psihoterapeuta
- Kombinirani pristup u savjetovanju i psihoterapiji

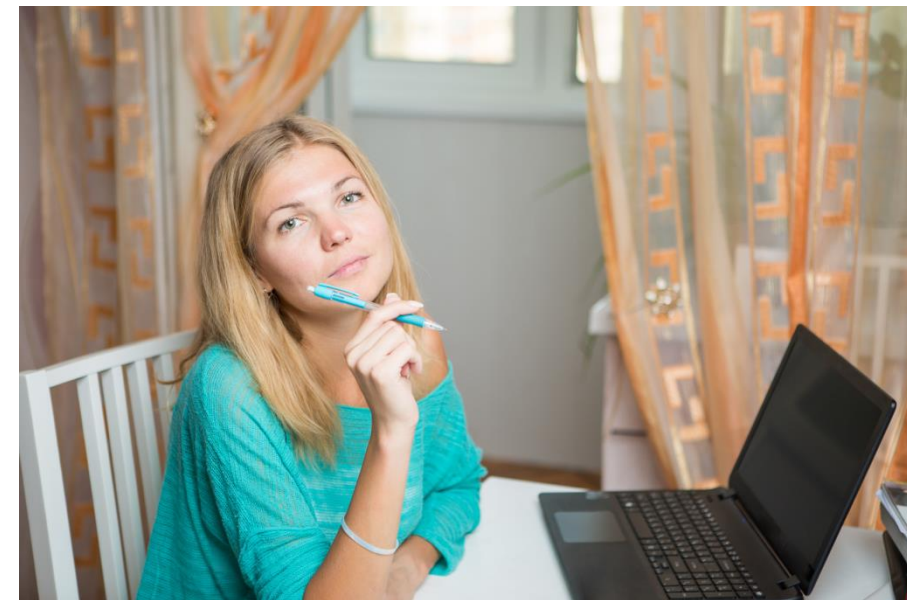
3 Obilježja računalno-posredovane komunikacije u savjetovanju i psihoterapiji

Viši stupanj autorefleksije

Opisivanje vlastitog unutarnjeg svijeta i iskustava zahtijeva koncentraciju, intenzivno razmišljanje i autorefleksiju.

Osoba koja piše traži riječi, koncepte i rečenice kojima će objasniti svoju situaciju, dok istodobno razmišlja o konkretnim informacijama koje savjetovatelj /psihoterapeut treba kako bi razumio klijentovo stanje.

Osoba koja piše često mora prerađivati svoj tekst, pronalaziti prikladnije riječi, brisati rečenice, jasnije naglasiti pojedine aspekte ili iznova napisati pojedine odlomke.

Pisana riječ ostaje i zbog toga je obvezujući karakter teksta jači i trajniji nego karakter izgovorene riječi.

3 Obilježja računalno-posredovane komunikacije u savjetovanju i psihoterapiji

Jasnoća i olakšanje u autorefleksiji

Pisanje o problemu ima dragocjen učinak: dok detaljno opisuje svoje brige, klijent dolazi do novih, naprednijih ideja i uvida.

Rezultat ovog jasnijeg viđenja situacije često vodi do prvog emocionalnog olakšanja, čak i prije nego što se ostvari prvi kontakt sa savjetovateljem / psihoterapeutom.

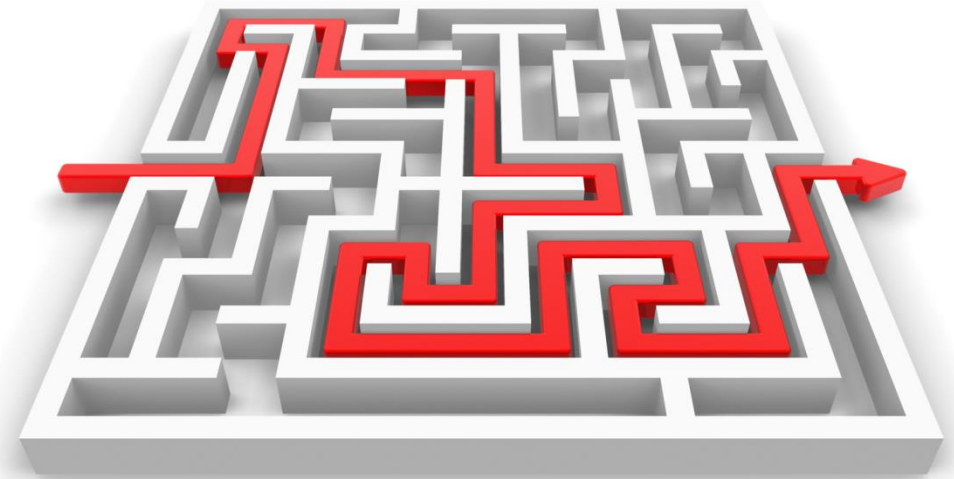

3 Obilježja računalno-posredovane komunikacije u savjetovanju i psihoterapiji

Trajna dokumentacija savjetovateljskog procesa

Budući da se online savjetovanje i psihoterapija pretežno odvija u pisanoj formi, npr. u formi e-maila, *chata* ili savjeta na forumima, cijeli proces savjetovanja i/ili psihoterapije može ostati dokumentiran.

Ne samo da savjetovatelj / psihoterapeut ima mogućnost pročitati klijentov tekst više puta, nego i klijenti mogu ponavljano čitati pisane odgovore koje im pošalje savjetovatelj / psihoterapeut.

3 Obilježja računalno-posredovane komunikacije u savjetovanju i psihoterapiji

Razvoj nove refleksivne razine

- Kad se isti tekst čita iznova, često u prvi plan iziđu neki novi aspekti, u usporedbi s prethodnim čitanjem.
- Ponovno čitanje pomaže osobi da počne postupno razumijevati kompleksne odgovore. Prema tome, ovo još danima, pa čak i tjednima, može biti bogat izvor inspiracije.

Isto tako, pogled unatrag na cijeli proces savjetovanja može dovesti do važnih spoznaja o primijenjenim koracima.

3 Obilježja računalno-posredovane komunikacije u savjetovanju i psihoterapiji

Iskušajte i sami!

1. Stavite se u ulogu klijenta. Izmislite problem o kojem želite razgovarati s online savjetovateljem. Molimo, nemojte odabrati stvarni, osobni problem za ovu vježbu.
2. Zapišite taj problem unutar 15 minuta. Bilo bi zgodno da pišete na računalu i da poslije to isprintate, ali ako računalo i printer nisu dostupni, pišite rukom na papir. Označite svoj upit nekakvim simbolom za raspoznavanje.
3. Neka voditelj obuke skupi sve upite i podijeli ih nasumce među sudionicima. Pobrinite se za to da ne dobijete vlastiti upit. I sada preuzmite ulogu online savjetnika koji je primio upit.
4. Pročitajte upit i formulirajte odgovor unutar 30 minuta. Bilo bi zgodno da pišete na računalu i da poslije to isprintate, ali ako računalo i printer nisu dostupni, pišite rukom na papir. Označite svoj odgovor nekakvim simbolom za raspoznavanje.
5. Neka voditelj obuke skupi sve upite i odgovore i vrati ih sudionicima. Ovdje će vam pomoći simbol za raspoznavanje.
6. Ponovno se vratite svojoj ulozi klijenta. Pročitajte odgovor na svoj upit.

3 Obilježja računalno-posredovane komunikacije u savjetovanju i psihoterapiji

Osvrt na vježbu: klijentova perspektiva

- Je li vam bilo lako formulirati upit?
- Jeste li imali dovoljno vremena?
- Jeste li napisali tekst u jednom pokušaju ili ste ga svako toliko revidirali?
- Jeste li imali osjećaj da pronalazite prave riječi?
- Je li vam bilo lako ili teško pisati anonimnom savjetovatelju?
- Kako ste se osjećali nakon što ste predali napisani tekst?
- Kako ste se osjećali kad ste dobili odgovor?
- Koliko je odgovor bio dugačak?
- Smatrate li da odgovor odgovara vašem pitanju?
- Je li kakvo pitanje ostalo neodgovoreno?
- Jeste li se osjećali shvaćeno?
- Jeste li se ohrabрили da nastavite komunicirati na ovaj način s online savjetovateljem?

3 Obilježja računalno-posredovane komunikacije u savjetovanju i psihoterapiji

Osvrt na vježbu: perspektiva savjetovatelja/psihoterapeuta

- Kako ste se osjećali kad ste primili upit?
- Koliko je upit bio dugačak?
- Jeste li dobili jasnu sliku situacije?
- Koje ste emocije zapazili dok ste čitali?
- Koliko ste puta pročitali upit ili neke njegove dijelove?
- Je li vam bilo lako ili teško formulirati odgovor?
- Jeste li imali dovoljno vremena za pisanje odgovora?
- Koliko je vaš odgovor bio dugačak?
- Jeste li napisali odgovor u jednom pokušaju ili ste ga svako toliko revidirali?
- Jeste li imali osjećaj da pronalazite prave riječi?
- Je li vam bilo lako ili teško pisati anonimnom klijentu?
- Kako ste se osjećali nakon što ste predali napisani tekst?
- Biste li nastavili komunicirati na ovaj način ili vam nešto nedostaje?

Napomena:

Više informacija o tome kako razumjeti i reagirati na klijentove upite možete pronaći u Modulu 8: „Psihološki aspekti i vještine u online intervencijama“.

3 Obilježja računalno-posredovane komunikacije u savjetovanju i psihoterapiji

Kombinirani pristup u savjetovanju i psihoterapiji

I komunikacija licem u lice i online komunikacija imaju svoje posebnosti, koje mogu donijeti prednosti, ali i postaviti određene izazove.

Idealno je kad savjetovatelj / psihoterapeut može ponuditi više različitih pristupnih putova savjetovanju i psihoterapiji, te da, uzimajući u obzir posebnosti svakog komunikacijskog formata, radi u suradnji s klijentom i omogućuje mu da razvije metode pomoću kojih će napredovati.

Provjerite svoje znanje

1. Koje se prepreke mogu prevladati zahvaljujući modernim komunikacijskim tehnologijama?
2. Koja je jedna od najvećih prednosti za klijente u online kontaktu?
3. Što je svođenje komunikacije na odabrane kanale?
4. Što je to paradoks distance i bliskosti?
5. Navedite glavne prednosti intervencije na temelju razmjene poruka/teksta.

Results

- 1. Vanjske prepreke:** klasično savjetovanje i psihoterapija od klijenta da posjeti specijalista u zadano vrijeme na zadanom mjestu.
Unutarnje prepreke: klijentov strah od izlaganja samoga sebeiskusnom oku specijalista; klijentov osjećaj da je vidljiviji i „transparentniji” nego što mu je ugodno za početak odnosa.
- 2. Anonimnost/pseudonimnost**
- 3. Svođenje komunikacije na odabrane kanale:** kad se odabirom određenog komunikacijskog kanala prenose samo neke informacije, npr., u tekstualnom upitu nema informacija o mimici lica, gestama, tonu glasa itd.
- 4. Paradoks bliskosti i distance:** računalno posredovana komunikacija ne uključuje onu bliskost kontakta licem u lice, ali zato olakšava klijentu da otvori svoj unutarnji svijet fizički odsutnom i često nepoznatom savjetovatelju/ psihoterapeutu.
- 5. Prednosti intervencija temeljenih na razmjeni poruka/teksta:** viši stupanj autorefleksije, jasnoća i olakšanje u autorefleksiji, trajna dokumentacija savjetovateljskog procesa, razvoj novih refleksivnih razina kroz ponavljano čitanje

Izvori

- Döring, N. (2003). Sozialpsychologie des Internet. Die Bedeutung des Internet für Kommunikationsprozesse, Identitäten, soziale Beziehungen und Gruppen (2., vollständig überarbeitete und erweiterte Auflage). Hogrefe: Göttingen
- Döring, N. (2013): Modelle der Computervermittelten Kommunikation. In Kuhlen, R., Semar, W. & Strauch, D. (Eds.): Grundlagen der praktischen Information und Dokumentation. 6. Ausgabe. Walter de Gruyter: Berlin
- Eichenberg, C. & Kühne, S. (2014): Einführung Onlineberatung und –therapie. Ernst Reinhardt Verlag: München
- Engelhardt, E.M. & Storch, S. D. (2013): Was ist Onlineberatung? – Versuch einer systematischen begrifflichen Einordnung der ‚Beratung im Internet‘. Published in: e-beratungsjournal.net, 9. Jahrgang, Heft 2, Artikel 5, Oktober 2013
- Engelhardt, E.M. & Reindl, R. (2016): Blended Counseling – Beratungsform der Zukunft? Published in: E-Journal für biopsychosoziale Dialoge in Psychotherapie, Supervision und Beratung. Ausgabe 02/2016
- Hancock, J. (2004): Deception and Design: The impact of communication technology on lying behavior. Conference Paper. Conference: Proceedings of the 2004 Conference on Human Factors in Computing Systems, CHI 2004, Vienna, Austria, April 24 - 29, 2004.
https://www.researchgate.net/publication/221515900_Deception_and_design_The_impact_of_communication_technology_on_lying_behavior [30.05.2017]
- Knatz, B. & Dodier, B. (2003): Hilfe aus dem Netz - Theorie und Praxis der Beratung per E-Mail. Klett-Cotta: Stuttgart
- Kühne, S. & Hintenberger, G. (Eds.) (2009): Handbuch Online-Beratung. Vandenhoeck & Ruprecht: Göttingen
- Petzold, M. (2006): Psychologische Aspekte der Online-Kommunikation. Published in: e-beratungsjournal.net, 2. Jahrgang, Heft 2, Artikel 6, September 2006
- Thiery, H. (2014): Telematisierung des Alltags und der Beratung. Philosophische und mediensoziologische Skizzen zu den Möglichkeitsbedingungen digital vermittelter Beratung und Therapie. Published in: e-beratungsjournal.net, 10. Jahrgang, Heft 2, Artikel 2, Oktober 2014
- Wenzel, J. (2015): Mythos Unmittelbarkeit im Face-to-Face-Kontakt – Weiterentwicklung von Beratung und Therapie durch gezielte methodische Nutzung von Medien. Published in: e-beratungsjournal.net, 11. Jahrgang, Heft 1, Artikel 5, April 2015

3 Obilježja računalno-posredovane komunikacije u savjetovanju i psihoterapiji

Impressum

Projekt: Therapy 2.0

Koordinator: media k GmbH, Goethestr. 10, D-97980 Bad Mergentheim,
phone +497931 99 27 30, fax +49 7931 99 27 31

URL: <https://www.ecounseling4youth.eu>

Broj projekta: 2016-1-DE02-KA202-003245

Program financiranja: Erasmus+

Autorica Modula 3 – Obilježja računalno posredovane komunikacije u savjetovanju i psihoterapiji

Evelyn Schlenk – kontakt: : Evelyn.Schlenk@ili.fau.de

© **Slike:**

- Africa Studio, alphaspirit, alphaspirit_1, Andrey Apoev, Elnur, fotoscool, freshidea, georgerudy, golubovy, koya979, nuclear_lily, oatawa, pathdoc, pathdoc_1, photographee.eu, Scanrail, Sebastian, sebra, Stillfx, Syda Productions, tai111, Trueffelpix, vege, vege_1, velin Radkov, Wayhome Studio – Fotolia.com
- Microsoft Clipart Gallery
- Pixabay CC0 Creative Commons

Erasmus+

Ovaj rad ustupljen je javnosti pod licencom Creative Commons Imenovanje-Nekomercijalno-Dijeli pod istim uvjetima 4.0.

Ovaj projekt ostvaren je uz potporu Europske komisije. Ova publikacija izražava isključivo stajališta autora publikacije i Komisija se ne može smatrati odgovornom prilikom primjene informacija koje publikacija sadrži.

Partneri u projektu Therapy 2.0

Njemačka		media k GmbH (Koordinator) Dr. Karin Drda-Kühn / Hans-Jürgen Köttner • Therapy2.0@media-k.eu • + 49 7931 99 27 30
Njemačka		Innovation in Learning Institute – University of Erlangen-Nuremberg Evelyn Schlenk • Evelyn.Schlenk@ili.fau.de • + 49 9131 856 1111
Slovenija		Integra Institut, Institut za razvoj clovekovih potentialov Sonja Bercko Eisenreich • sonja.bercko@eu-integra.eu • + 38 659 013 2641
Hrvatska		Sveuciliste u Rijeci, Medicinski Fakultet Dr. Tanja Franciskovic / Dr. Marina Crepulja • tanja.franciskovic@medri.uniri.hr • + 38 591 2000 000
Island		Iceland Academy of the Arts Björg Jóna Birgisdóttir • bjorg@lhi.is • + 354 552 4000
Austrija		Wissenschaftsinitiative Niederösterreich Dr. Wolfgang Eisenreich • office@wissenschaftsinitiative.at • + 43 676 944 5447
Portugal		Instituto Politecnico do Porto Dr. Regina Silva • ras@eu.ipp.pt • + 351 222 061
Grčka		GUnet Akadimaiko Diadiktyo Pantelis Balaouras / Constantinos Tsibanis • costas@noc.uoa.gr • + 30 210 7275603

Završetak modula

Čestitamo!
Završili ste ovaj modul!